

ایران کنفرانس

رضایت شغلی اعضای هیات علمی چقدر است

نتایج حاصل از پژوهشی با عنوان «بررسی رضایت شغلی اعضای هیات علمی در ایران» بیانگر آن است که باید به وضعیت سلامت اعضای هیات علمی توجه بیشتری شود.

به گزارش خبرنگار مهر، این پژوهش را فیروزه اصغری، عضو هیات علمی پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مدیریت کرده است.

موضوع اصلی این پژوهش بررسی رضایت شغلی اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها، مراکز و موسسات پژوهشی است. این پژوهش با استفاده از تکنیک مرور سیستماتیک بر روی پژوهش‌های انجام شده در خصوص موضوع رضایت شغلی بیش از 8300 عضو هیات علمی و با حمایت پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی انجام شد و در حال حاضر گزارش نهایی آن در حال تدوین است.

هدف اصلی از انجام این مطالعه این بوده است که رضایت شغلی اعضای هیات علمی نقش قابل ملاحظه‌ای در بازدهی، بهره‌وری و عملکرد دانشگاه‌ها و موسسات و مراکز پژوهشی دارند و بی‌توجهی به آن، اثرات نامطلوبی بر نظام آموزشی و پژوهشی کشور خواهد گذاشت.

از طرف دیگر، گسترش کمی آموزش عالی و چالش‌های پیش روی آن مساله کیفیت زندگی اعضای هیات علمی و رضایت شغلی آنها را در کانون توجه قرار داده است. این موضوع دست مایه پژوهش‌های زیادی در سال‌های اخیر شده است. به همین دلیل برای استفاده از نتایج مطالعات انجام شده با هدف بهبود، ارتقا و اثربخشی نظام آموزش عالی و جامعه دانشگاهی در ایران اقدام به انجام این پژوهش شد.

این مطالعه دربرگیرنده جامعه آماری بسیار بزرگ و متنوعی شامل حدود 8300 عضو هیات علمی شاغل در بیش از 60 دانشگاه در تهران و شهرستان، متشکل از دانشگاه‌های دولتی وزارت علوم، دانشگاه‌های علوم پزشکی وابسته به وزارت بهداشت، واحدهای تهران و شهرستان دانشگاه آزاد است.

در این مطالعه ضمن بررسی شاخص‌های مؤثر در رضایت و نارضایتی شغلی اعضای هیات علمی، پیامدهای ناشی از عدم توجه به رضایت شغلی اعضای هیات علمی مورد توجه قرار گرفته است. ضمن اینکه پیشنهادهایی نیز برای بهبود وضعیت موجود از زبان خود اعضای هیات علمی مطرح شده است که در گزارش نهایی این پژوهش قابل مطالعه است.

خواسته های اعضای هیات علمی دارای ابعاد مختلفی بود. به عنوان مثال، توجه به ارتقای کیفیت آموزش در دانشگاه ها و کیفیت پژوهش از شاخص های مورد توجه اعضای هیات علمی بوده است که در بسیاری از مطالعات مورد بررسی به آنها اشاره شده است.

مواردی مانند حقوق و مزایا، فراهم کردن شرایط ارتقا و پیشرفت، داشتن استقلال و اختیار در اداره دانشگاه، مشارکت در تصمیم گیری ها، تأمین تسهیلات و امکانات رفاهی و ... از شاخص هایی است که مورد توجه اعضای هیات علمی بوده است. البته راهکارهایی هم برای دستیابی به رضایت شغلی اعضای هیات علمی نیز در چهار سطح مدیریتی، سیاسی، علمی، حرفه ای و اقتصادی بیان شده است که به طور مفصل در گزارش پژوهش آمده است.

در گزارش این طرح به طور مفصل به عواملی که موجب افزایش شغلی می شود، اشاره شده است. اما مواردی هم بوده که توسط اعضای هیات علمی به اجمال و گذرا بیان شده و به اندازه کافی به آن پرداخته نشده است. به عنوان مثال، «شاخص تسهیلات اعضای هیات علمی» که موضوع بسیار بااهمیتی برای اعضای هیات علمی است و باید جزئیات آن، بیشتر توسط مسئولان مورد توجه قرار گیرد.

در بخش نهایی گزارش اشاره شده است که وزارت علوم باید تمهیداتی برای ارتقا سلامت و درمان اعضای هیات علمی فراهم کند. از وزیر علوم تقاضا می شود با همکاری وزارت بهداشت در اسرع وقت مراکز درمانی ویژه ای را به اعضای هیات علمی اختصاص دهند؛ البته وزارت علوم برای خرید یا تأسیس این مراکز درمانی از جمله «بیمارستان های ویژه اعضای هیات علمی» از کمک خود اعضای هیات علمی هم می تواند استفاده کند و به عنوان مثال، کارت اعضای هیات علمی مبنای سرعت در پذیرش بیمار در مراکز درمانی قرار گیرد یا تعداد محدودی تخت در هر بیمارستان ویژه استفاده اعضای هیات علمی در نظر گرفته شود تا اعضای هیات علمی به ویژه در وضعیت اورژانس سرگردان بیمارستان های مختلف نشوند.

بر اساس گزارش سایت پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، پیشنهاد تهیه «شناسنامه سلامت ویژه اعضای هیات علمی» با همکاری دانشگاه ها و موسسات و مراکز پژوهشی و دستگاه های نیز در این پژوهش ارائه شده است. به این معنا که هر عضو هیات علمی از طریق مراجعه به مراکز درمانی معرفی شده توسط دستگاه متبوع اقدام به انجام معاینات و آزمایش های لازم و درج آن در دفترچه مربوط به خود کند. به نحوی که این دفترچه نشان دهنده وضعیت سلامت، نوع بیماری، داروهای مصرفی و ... خواهد بود. همراه داشتن این دفترچه یا همان «شناسنامه سلامت» به اعضای هیات علمی کمک خواهد کرد تا در جریان یک حادثه یا بیماری ناگهانی، پزشک معالج به سرعت در جریان وضعیت و تاریخچه پزشکی بیمار قرار گیرد و اقدامات درمانی را سریع تر آغاز کند. اطلاعات مندرج در این دفترچه، در صورت تأسیس مراکز درمانی ویژه اعضای هیات علمی، می تواند قابل دستیابی و جست و جو در سیستم کامپیوتری تمامی بیمارستان های تحت پوشش باشد. این اقدام ضمن تسهیل اقدامات پزشکی از اتلاف وقت و مشکلات روحی و جسمی بیشتر اعضای هیات علمی جلوگیری خواهد کرد.

با توجه به نقش استادان در تربیت نسل آینده و ضرورت توجه به فراهم کردن تسهیلات لازم به منظور آسودگی خاطرشان، وزارت علوم، دستگاه های ذی ربط، دانشگاه ها و موسسات پژوهشی باید برای ایجاد تسهیلات بیشتر برای آنان و ارائه خدمات اجتماعی مطلوب به آنان تلاش کنند. بهبود زندگی اعضای هیات علمی منجر به بهبود و ارتقای کیفیت کار اعضای

هیات علمی و در نتیجه، ارتقای آموزش عالی به عنوان یکی از ساختارهای موثر در توسعه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشور خواهد شد.